

26. august 2016

Trykket i Dagens Næringsliv

25. august 2016

I kampklar stand

Uansett fremtidig struktur for Hæren er det nødvendige behov som må dekkes snarest. Forsvaret må settes i kampklar stand nå.

Regjeringens Langtidsplan for forsvarssektoren (LTP) som ble lagt frem 17. juni, etterlot ikke tvil om at regjeringen godtar forsvarssjefens premisser for forsvarspolitikken. Det gjelder både den skjerpede sikkerhetspolitiske utviklingen, og behovet for betydelig styrking av vårt nasjonale forsvar. Videre synes regjeringen å godta at styrkelsen i de første 2-4 årene må konsentreres om å sette eksisterende avdelinger, fartøyer og fly i kampklar stand, etter mange års underfinansiering av personelloppsetninger, vedlikehold, beholdninger og øvinger.

På det overordnede plan er det godt samsvar mellom forsvarssjefens Fagmilitære råd (FMR) av 1. oktober 2015, og Langtidsplanen. Men på to helt sentrale punkter er signalene hittil så avvikende at det kan undergrave anbefalingen i FMR ganske alvorlig.

Det første gjelder økonomien. FMR forutsetter budsjettøkninger på 3 mrd. kr. for hvert av de kommende fire år, dvs. 3 mrd. over 2016 nivå for 2017, 6 mrd. for 2018, 9 mrd. for 2019 og endelig 12 mrd. over 2016 nivå for 2020. Om disse forutsetningen sier regjeringen ikke annet enn at den forutsetter at budsjettet for 2020 (tre budsjetttrunder etter neste stortingsvalg) vil være øket med 7,2 mrd. kr over 2016-nivå. Altså ikke et ord om hva regjeringen tenker om budsjettnivå for 2017 og 2018, som den selv har budsjettansvar for. Heller ikke sommerens politiske høyttenking har røpet noe. Da er det kanskje grunn til å frykte det verste?

Så har vi den dype uenigheten pensjonerte hæroffiserer imellom (for eksempel general Sverre Diesen og generalløytnant Robert Mood) om Hærens fremtidig utvikling. Denne uenigheten skal øyensynlig brukes som påskudd for lavere budsjettøkninger i påvente av utredninger. Men her er det altså snakk om påskudd. Uansett fremtidig struktur for Hæren er det nødvendige behov som må dekkes snarest. Det gjelder å styrke bemanning, beholdninger og øvinger for dagens avdelinger. Det gjelder også, som eksempel, å påbegynne anskaffelse av helikoptre som vil gi Hæren en sårt tiltrengt styrkelse av operasjonelle mobilitet, og det gjelder styrking av taktisk luftvern.

Den sikkerhetspolitiske situasjonen er ikke slik at vi kan forlenge linjen fra 1990-årene med først å forsømme/nedlegge det vi har, og så stå uten kapasiteter i ti år mens vi venter på den mer moderne løsningen. Jf. marinefartøyer og luftvern. I dagens situasjon er det vanskelig å se noe forsvarlig alternativ til forsvarssjefens plan for først å sette det forsvaret vi har i kampklar stand, og dernest gå løs på mer langsiktige og krevende omstillinger som spesielt den teknologiske utvikling vil kreve.

Utfordringen for regjeringen er å behandle forsvarsbudsjettet på et nasjonalt, forsvarspolitisk nivå, i tråd med de strategiske vurderingene i dens egen Langtidsplan.

Alternativet er å frikoble budsjettbehandlingen fra de forsvars- og sikkerhetspolitiske vurderingene. I så fall overlates budsjettbehandlingen til den vanlige dragkampen mellom sektorinteresser, og forsvarssjefens anbefaling reduseres til et seminartema uten politisk gjennomslag. 